

Jaaroverzicht 2015

20

15

ENG

CULTUURFONDS

Jaaroverzicht 2015
BNG Cultuurfonds

Inhoud

Voorwoord 3

BNG Cultuurfonds 4

Stimuleren jong talent en prijzen 6

Avonden Cultuur 13

Cultuurfondslezing 16

Bijzonder project 18

Projecten 2015 37

Voorwoord

Het BNG Cultuurfonds steunt activiteiten op het gebied van kunst en cultuur, die financieel (mede) door minimaal twee gemeenten mogelijk worden gemaakt en die van betekenis zijn voor het gemeentelijke kunst- en cultuurbeleid in brede zin.

Het bestuur van het BNG Cultuurfonds bestaat uit een voorzitter, een vicevoorzitter en vijf andere leden. Het bestuur wordt benoemd door de Raad van Bestuur van BNG Bank.

BNG Bank stelt financiële middelen en secretariële ondersteuning aan het BNG Cultuurfonds ter beschikking om deze doelstelling te realiseren.

Het BNG Cultuurfonds ontvangt jaarlijks vele verzoeken om financiële steun voor zogenaamde reguliere projecten. Gelet op dit grote aantal en de beschikbare middelen, moeten steeds keuzes worden gemaakt met betrekking tot de ingediende projecten. In die afweging wordt behalve met de statutaire doelstelling en de criteria ook rekening gehouden met een evenwichtige verdeling over de diverse aandachtsgebieden.

Dit jaaroverzicht geeft enige informatie over de historie, de doelstelling en het beleid van het BNG Cultuurfonds. Ook de werkwijze met betrekking tot aanvragen om financiële steun komt aan de orde.

U vindt ook een beschrijving van alle projecten die – mede met steun van het BNG Cultuurfonds – in 2015 zijn uitgevoerd. Dat kunnen dus ook projecten zijn waarvoor het BNG Cultuurfonds al in voorgaande jaren steun heeft toegezegd. Ook treedt het BNG Cultuurfonds op als actieve stimulator van jong talent in diverse disciplines. Daarnaast zijn er prijzen op het vlak van theater, literatuur, jeugdcircus, dans, beeldende kunst en erfgoed.

BNG Cultuurfonds

BNG Bank heeft in 1964, ter gelegenheid van haar 50-jarig bestaan, het BNG Cultuurfonds in het leven geroepen.

4,5

DOEL

Het BNG Cultuurfonds heeft tot doel activiteiten te stimuleren op het gebied van kunst en cultuur, die financieel (mede) door minimaal twee gemeenten mogelijk worden gemaakt en die van betekenis zijn voor het gemeentelijke kunst- en cultuurbeleid.

Bij de beoordeling wordt zowel rekening gehouden met een geografische spreiding als een verdeling over de diverse kunstdisciplines. Het BNG Cultuurfonds hecht sterk aan de band met de Nederlandse gemeenten. Dit betekent ook dat projecten of voorstellingen die door het land reizen (en dus meerdere gemeenten aandoen) eerder voor een subsidie in aanmerking komen.

VOORWAARDEN

Het BNG Cultuurfonds beperkt zich, mede gezien de beschikbare middelen, in principe tot het financieel ondersteunen van culturele activiteiten die door minimaal twee gemeenten financieel worden ondersteund en die daarnaast:

- een uniek, inhoudelijk bijzonder, experimenteel of voor andere gemeenten voorbeeldstellend karakter hebben
- een meer dan lokale uitstraling hebben
- zodanig financieel zijn opgezet dat een bijdrage gerechtvaardigd is

Het BNG Cultuurfonds draagt nadrukkelijk niet bij in kosten van projecten die gericht zijn op investeringen in materiële en/of personele kosten. Dus geen restauraties, bouwsubsidies, kosten van inrichting en exploitatie, vaste personeelskosten van instellingen etc.

WERKWIJZE

Het BNG Cultuurfonds neemt een aanvraag voor subsidietoekenning alleen in behandeling die:

- past binnen het beleid en dus voldoet aan bovenstaande voorwaarden
- tenminste vier maanden voor aanvang van het project is ingediend.

Het bestuur komt eens per kwartaal bijeen (medio maart, juni, september en december). Aanvragen moeten ca. zes weken vóór de bestuursvergadering ontvangen zijn. Binnen een week na de vergadering ontvangen aanvragers schriftelijk bericht of de aanvraag wel of niet wordt gehonoreerd.

Op de website www.bngbank.nl staan de voorwaarden beschreven en is ook een aanvraagformulier te vinden.

INFORMATIE

BNG Cultuurfonds
Postbus 30305
2500 GH Den Haag
telefoon: (070) 3 750 523
e-mail: cultuurfonds@bngbank.nl

BESTUUR

Het bestuur van het BNG Cultuurfonds opereert onafhankelijk en laat zich bij zijn besluitvorming adviseren door een adviescommissie waarin vertegenwoordigers uit diverse kunstdisciplines zitting hebben.

Het bestuur van het BNG Cultuurfonds is als volgt samengesteld:

James van Lidth de Jeude |

oud-burgemeester van Deventer,
voorzitter

Cor Wijn |

senior-consultant cultuur en erfgoed en
interimmanager BMC Advies,
vicevoorzitter

Arno Brok |

burgemeester van Dordrecht

Han Polman |

Commissaris van de Koning in Zeeland

Rika Pot |

burgemeester van Appingedam

Marja van der Tas |

burgemeester van Steenwijkerland

Kees Jan de Vet |

lid directieraad Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Mat Meijs |

secretaris

Het secretariaat wordt gevoerd door
Francis de Zeeuw.

Het bestuur komt vier keer per jaar bij elkaar om te beslissen over ingezonden verzoeken om financiële steun en het te voeren beleid. Voorafgaand aan elke bestuursvergadering komt de adviescommissie bijeen die een advies uitbrengt over de te behandelen verzoeken.

De adviescommissie bestaat uit:

Marja van der Tas |

voorzitter

Tom van Gestel |

kunsthistoricus en kunstbemiddelaar

Fieke Krikhaar |

interim- en projectmanager

Pieter Prick |

directeur Pioneers in Culture bv,
productie, presentatie, advies en
management in de podiumkunsten

Cas Smithuisen |

directeur Boekmanstichting

Wendy Veerman |

senior adviseur donaties kunst
& cultuur VSBfonds

Tom van Vliet |

curator mediakunst

Mat Meijs |

secretaris

BELEID

Om zijn statutaire doelstelling te realiseren stimuleert het BNG Cultuurfonds projecten volgens drie sporen. In de eerste plaats zijn er de reguliere projecten waarvoor het fonds bijdragen verleent. Daarnaast treedt het BNG Cultuurfonds op als actieve stimulator van jong talent met prijzen op het vlak van theater, literatuur, dans, beeldende kunst en jeugdcircus. Jaarlijks is er voor gemeenten de BNG Bank Erfgoedprijs. Tot slot maakt het BNG Cultuurfonds de 'avonden cultuur' mogelijk die BNG Bank elk jaar organiseert voor relaties.

REGULIERE PROJECTEN

Het BNG Cultuurfonds ondersteunt projecten op het gebied van kunst en cultuur die door andere partijen georganiseerd worden. Aanvragen voor deze projecten worden beoordeeld aan de hand van eerder genoemde criteria. De bijdrage van het BNG Cultuurfonds is in beginsel eenmalig en dient vooral om nieuwe projecten van de grond te krijgen of om een nieuw element in een bestaand project een kans te geven. Een actieve rol vanuit de gemeenten – ook in financieel opzicht – en zichtbaarheid in diverse plaatsen in het land, zijn hierbij van belang.

In dit verslag vindt u een overzicht van alle projecten die in 2015 hebben plaatsgevonden.

Stimuleren jong talent en prijzen

Het BNG Cultuurfonds wil de culturele infrastructuur op lokaal gebied nieuwe impulsen geven. Het fonds kiest hierbij voor een actieve aanpak door het stimuleren van jong talent bij het realiseren van hun producties. Hiertoe zijn prijzen ingesteld op een aantal gebieden: theater, literatuur, jeugdcircus, dans en beeldende kunst. Speciaal voor gemeenten is er een prijs op het terrein van erfgoed.

6,7

THEATER

Al sinds seizoen 2005/2006 bestaat de BNG Bank Nieuwe Theatermakersprijs, met een bedrag van 45.000 euro de grootste theaterprijs in Nederland. De winnaar kan hiermee een nieuwe voorstelling maken of hernieuwd op tournee gaan met de winnende voorstelling.

Het BNG Cultuurfonds heeft een meerjarige samenwerking met het Nederlands Theater Festival.

De winnaar van de BNG Nieuwe Theatermakersprijs 2015 is het jonge Vlaams-Nederlandse collectief BOG. voor de voorstelling *MEN. de mening herzien*. De uitreiking is op 3 september voorafgaand aan de Staat van het Theater 2015 in een volle Stadsschouwburg in Amsterdam.

De Jury van de BNG Bank Nieuwe Theatermakers Prijs over BOG: 'Met het woord als wapen maakt BOG. een swingend stuk over de mening en het hebben van een mening. Een minutieuze analyse van menselijk gedrag gevangen in een ritmische woordenbrij. Het levert een herkenbaar, integer en humoristisch portret op van een zoekende samenleving. Maar we zien vooral ook vier mensen die met ontzettend veel plezier staan te spelen en ons steeds weer op het verkeerde been zetten.'

De jury: 'De zeven genomineerden vormen een even getalenteerde als diverse groep theatermakers. (...) Opvallend dit jaar was het grote aanbod aan interdisciplinaire projecten. Het werken met en het denken vanuit verschillende disciplines is een vanzelfsprekendheid geworden. De nieuwe vormtaal die hierdoor ontstaat, spreekt de toeschouwers zeer direct aan. Directe interactieve betrekking van het publiek bij de voorstellingen lijkt voor jonge makers heel vanzelfsprekend.'

De jury van de BNG Bank Nieuwe Theatermakersprijs bestaat uit: Tom Helmer (*programmeur Toneelschuur Haarlem*), Frank Noorland (*programmeur Theater Bellevue, Amsterdam*), Maarten Verhoef (*artistiek leider ArtEZ, Arnhem*), Jolie Vreeburg (*programmeur Theater Kikker, Utrecht*), Lisa Wiegel (*coördinator bij Circuit X, een Vlaams platform voor de spreiding van nieuwe theatermakers*)

De andere genomineerden zijn: Urland (*EXPLORER/Prometheus Ontketend*), Daria Bukvić (*Nobody Home*), Steef de Jong (*Ludwig*), Suze Milius (*Exhibit*), Nick Steur (*A Piece of Time*), Goldmund (*Orkater/De Nieuwkomers ism. Korzo*).

Eerdere prijswinnaars waren Sadettin Kirmiziyüz, Joeri Dubbe, Ilay den Boer, Laura van Dolron en Keren Levi.

LITERATUUR

De BNG Bank Literatuurprijs 2015 is een oeuvreprijs bedoeld voor Nederlandstalige auteurs van 40 jaar of jonger, die twee of meer literaire prozawerken op hun naam hebben staan en die nog niet doorgebroken zijn, die geen grote literaire prijs hebben gewonnen en van wie tussen 1 januari en 31 december 2014 een nieuw boek is verschenen.

De jury, bestaande uit juryvoorzitter Jeroen Vullings (*Vrij Nederland*), hoogleraar moderne Nederlandse Letterkunde Yra van Dijk (*Universiteit Leiden*) en literair criticus Arjan Peters (*de Volkskrant*), heeft dit jaar besloten drie auteurs te nomineren voor de shortlist: Jamal Ouariachi, Henk van Straten en Elfie Tromp.

Deze genomineerde auteurs bezitten volgens de jury durf. 'Die durf uit zich in de omvang van de roman, de stijl, of de beschreven ervaringen, gedachten en gebeurtenissen; en meestal in een combinatie van die verschijningsvormen. Deze drie auteurs nemen geen genoegen met een gemiddeld verhaal. Ze gaan alle drie v^ér.'

Op donderdag 21 januari 2016 wordt in de Amsterdamse Amstelkerk voor de elfde keer de BNG Literatuurprijs uitgereikt. De winnaar is Jamal Ouariachi. Tijdens een feestelijke bijeenkomst

ontvangt hij een cheque t.w.v. 15.000 euro en een sculptuur, gemaakt door Theo van Eldik.

Volgens de jury overtuigde hij met zijn stijl die soms woedend en gevoelig tegelijk is: 'Met bijna pesterige vasthoudendheid gaat Ouariachi door tot onze vooroordelen zijn gesloopt. Dát is een belangrijke kracht van de literatuur.'

Uit het juryrapport:

'Misschien zou de lezer zijn of haar bezwaar even terzijde kunnen schuiven, merkt de voormalige ontwikkelingswerker Alexander Laszlo op, ergens halverwege de lijvige roman *Een Honger* van Jamal Ouariachi. Maar wat hij ook lijkt te ondernemen om de zuivere waarheid bij het publiek te krijgen – gesprekken, brieven, monologen, een boek –, er is ooit een oordeel over hem geveld, en dat kleurt alles: hij zou zich namelijk schuldig hebben gemaakt aan kindermisbruik. Zie daar maar eens onderuit te komen, in het Nederland van de eenentwintigste eeuw, waarin sensatie, angst en morele vooringenomenheid de burger in een zodanige wurggreep lijken te houden, dat we zelfs bereid zijn om desgevraagd onze privacy in te leveren. Daarover gaat dit boek, de vierde roman van Ouariachi, die ook laat zien hoe gemakkelijk de Nederlander pleegt te denken over het

leed in een ver en arm land als Ethiopië. Niet de auteur of zijn hoofdpersoon is cynisch, het is de wereld zelf, waar we desalniettemin toe veroordeeld zijn. Als contrapunt is er een liefdesverhaal door de roman gevlochten. En hoewel er voldoende aanleiding is om ook in cynisme te vervallen bij de gedachte aan de heersende ideeën over huwelijk en seksualiteit, of aan de kinderlijke rijmpjes die verliefden bakken in de lachwekkende veronderstelling dat dat goudeerlijke poëzie is, de listige compositie van deze roman laat ook voldoende oprechte momenten van genegenheid zien. En dit alles in een stijl die afwisselend woedend én gevoelig kan zijn, en soms zelfs beide tegelijk.'

Eerdere winnaars van de BNG Bank Literatuurprijs waren Maartje Wortel, Wytske Versteeg, Christiaan Weijts, Jan van Mersbergen, Gustaaf Peek, Carolina Trujillo, Rachida Lamrabet, Sanneke van Hassel, Yves Petry en Esther Gerritsen.

De lezersjury van medewerkers van BNG Bank kiest ook Jamal Ouariachi als winnaar. Hij krijgt een sculptuur 'Het Haagse Vredes Jantje'.

JEUGDCIRCUS

De BNG Bank Circusprijs, een stimuleringsprijs voor jeugdcircus en jong talent, is ingesteld voor de promotie van het nieuwe circus en dat van het jeugdcircus in het bijzonder.

Het BNG Cultuurfonds heeft samen met Circomundo het initiatief genomen voor deze prijs.

Op vrijdag 18 december wordt de winnaar van de BNG Bank Circusprijs 2015 bekend gemaakt. De juryleden – allen deskundigen uit het culturele veld – verkozen het ingezonden plan van KinderCircus Okidoki tot meest verfrissend en veelbelovend. In het Drentse Meppel wordt de cheque ter waarde van 7.500 euro overhandigd aan het jeugdcircus in het bijzijn van de jonge artiesten. De prijs stelt Okidoki in staat een bijzondere voorstelling te maken over het actuele thema ‘vluchten’.

Dat het jeugdcircus een maatschappelijk relevant thema en circustechnieken probeert te verweven sluit aan op de vernieuwende ontwikkelingen binnen de circuswereld. Volgens de jury maakt het circus met het degelijke en sympathieke plan ‘een goede stap richting verfrissing’. Er is gekozen om de samenwerking aan te gaan met regisseuse Sara Roos Dijkstra, een samenwerking die voor het jeugdcircus een artistiek inhoudelijke verbetering kan opleveren. Tevens spreekt het de jury aan dat is nagedacht

over vertrekpunten voor het maken van scènes. De jury is benieuwd naar hoe dit wordt vormgegeven in circustaal en kijkt uit naar het eindresultaat.

De jury bestaat uit: Kees Blijleven (*Jeugdtheater de Krakeling*), Harm van der Laan (*Tall Tale Acrobatics*), Wendy Moonen (*Circo Circolo*) en voorzitter Mat Meijs (*secretaris van het BNG Cultuurfonds*).

BEELDENDE KUNST

De Volkskrant Beeldende Kunst Prijs is in 2006 ingesteld met de ambitie jong en eigenzinnig talent zichtbaar te maken voor een groot publiek. Het BNG Cultuurfonds belooft de winnaar met 10.000 euro. De oevreprijs is bestemd voor beeldend kunstenaars tot 36 jaar die in Nederland werken of wonen; kunstenaars die hun werk al in een duidelijke richting hebben ontwikkeld, maar op dit moment in hun carrière wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken. De Volkskrant Beeldende Kunst Prijs wil uitdrukkelijk een prijs zijn waarvan alle genomineerden profijt hebben. De vijf genomineerde kunstenaars krijgen een gezamenlijke tentoonstelling in het Stedelijk Museum in Schiedam, en ruimschoots redactionele aandacht in *de Volkskrant*.

Tijdens een rechtstreekse uitzending van *Kunststof TV* worden filmpjes vertoond over het werk van de genomineerden, en is de winnaar van de juryprijs bekendgemaakt. De publieksfavoriet – de beste kunstenaar volgens de bezoekers van de tentoonstelling – werd bekendgemaakt op een speciale publieksdag met rondleidingen, lezingen en een performance.

Bram De Jonghe is de winnaar van de Volkskrant Beeldende Kunst Prijs 2015. Dat maakt juryvoorzitter, strafpleiter en fervent museumbezoeker Inez Weski, donderdagavond 19 maart 2015 tijdens een rechtstreekse uitzending van het

kunstprogramma Opium bekend. De Jonghe ontvangt 10.000 euro, ter beschikking gesteld door het BNG Cultuurfonds.

De Vlaamse kunstenaar kreeg bekendheid met beelden die zijn opgebouwd uit ongebruikelijke materialen als een Braun koffiezetapparaat, huishoudfolie of een brandende kaars die *nét* niet wordt uitgeblazen door een luchtpomp. Eerder bouwde hij een oplopende vloer van multiplex in een tentoonstellingsruimte. Bij een andere tentoonstelling construeerde hij een verlaagd plafond waardoor het publiek zich alleen bukkend kon verplaatsen.

Behalve De Jonghe zijn nog vier andere kunstenaars voor de prijs genomineerd: KoenTaselaar (1986, Rotterdam), Dina Danish (1981, Parijs), Levi van Veluw (1985, Hoevelaken) en het duo Sander Breure & Witte van Hulzen (1985, Leiderdorp; 1984, Bolsward). Werk van hen is tot en met 12 april te zien in Stedelijk Museum Schiedam.

De jury – die naast Inez Weski bestaat uit Ralph Keuning (directeur museum De Fundatie, Zwolle), beeldend kunstenaar en oud-winnaar Guido van der Werve en Volkskrant-criticus Sacha Bronwasser – prijst de winnaar om zijn 'vrolijke, onderzoekende en vrije geest'. Met de keuze voor De Jonghe (Oostende 1985)

neemt de prijs een 'voorschot op de toekomst', schrijft de jury in haar eindrapport: De Jonghe is nog jong (29) en zijn werk is 'pril'.

DANS

Het BNG Cultuurfonds en Korzo producties hebben in 2014 jaar de handen ineen geslagen om bijzonder getalenteerde makers met (inter)nationale potentie te ondersteunen op hun weg naar de volgende fase in hun carrière. Nu de Nederlandse productiehuisen niet langer onderdeel uitmaken van de Culturele Basisinfrastructuur (BIS) van de overheid, willen Korzo en het BNG Cultuurfonds zorg dragen voor de continuïteit in de ontwikkeling van excellente jonge makers. De prijs ging in 2014 naar choreograaf Samir Calixto die zijn hit *4 Seasons* op tournee bracht.

De tweede BNG Bank Dansprijs wordt op 13 februari uitgereikt aan choreografe Marina Mascarell. Zij ontvangt een prijs van 50.000 euro waarmee ze met haar nieuwste voorstelling, 'it is like a large animal deep in sleep' in het najaar van 2015 op tournee gaat langs Nederlandse theaters.

Na een danscarrière bij onder meer het Nederlands Dans Theater in Den Haag legt Mascarell zich sinds 2010 toe op choreograferen. Sinds 2011 is zij verbonden aan Korzo waar ze haar signatuur als choreograaf stevig heeft ontwikkeld. Ze maakte werk voor *Here We Live and Now* (Korzo), *TWOOLS* (Scapino Ballet Rotterdam) en *UpComing Choreographers* (NDT). In 2013 maakte ze op pers en publiek indruk met haar voorstelling *The Unreality of Time*.

NATIONAAL JEUGD ORKEST

Het BNG Cultuurfonds is in 2014 een meerjarige samenwerking met het Nationaal Jeugd Orkest (NJO) aangegaan onder de noemer 'NJO Produceert...'. Met 20.000 euro per jaar maakt het NJO in 2015 vier nieuwe producties. Door met professionele ondersteuning zelf een productie van begin tot einde te ontwikkelen ervaren de musici wat nodig is om een goede voorstelling te maken. Deze ervaring is van groot belang voor hun toekomstige beroeps carrière.

THE UNANSWERED QUESTION

Trombonist Sebastiaan Kemner is *young artist in residence* van de NJO Muziekzomer 2015 en neemt deze zomer met maar liefst veertien concerten een centrale rol in binnen het festival. Hij stelt enkele programma's samen waarin zijn instrument letterlijk uitblinkt. In *The Unanswered Question*, naar het gelijknamige stuk van Ives, wordt de trombone bovendien van een serieuzere kant belicht. In een uur komt een aantal korte werken voorbij, van onder anderen Berio en Bernstein. Sebastiaan wordt vergezeld door het NJO Bernstein Ensemble, dat bestaat uit 9 musici.

LE CHAT NOIR

Café Le Chat Noir in Parijs wordt weer tot leven gewekt tijdens de NJO Muziekzomer; een spannend idee van *young artist in residence* Sebastiaan Kemner. In een intieme cafés setting

brengt een trio een mix van oude successen van Satie en Debussy, hypermodern werk van Mike Svoboda, Franse chansons en cabaret (en alles daartussen). Het trio bestaat naast trombonist Sebastiaan uit accordeonist Vincent van Amsterdam en mezzosopraan Zinzi Frohwein, twee jonge topsolisten.

WORKERS UNION

Workers Union is een muziek- en dansvoorstelling genoemd naar het gelijknamige werk van Louis Andriessen. Deze voorstelling is speciaal gemaakt voor de NJO Muziekzomer 2015 door choreografe Regina van Berkel, die vorige Muziekzomer nog hoge ogen gooide met het indrukwekkende Music for a Summer Evening in Radio Kootwijk. De muziek bestaat uit verschillende werken van Louis Andriessen, als componist al jaren aan de wereldtop in de hedendaagse muziek. Andriessen schreef *Workers Union* in 1975 'for any loud-sounding group of instruments'. Van Berkel heeft samen met de grensverleggende toneelontwerper Dietmar Janeck naar een passende ruimte gezocht. Het moest geen theater zijn, maar een industrieel karakter hebben, met mogelijkheden om een toneelbeeld te bouwen en de gelegenheid voor het publiek zich te verplaatsen gedurende de voorstelling. Het werd Cultuurspinnerij De Vasim, een van de meest markante

industriegebouwen van Nijmegen. De fabriekshal van de voormalige kunst- zijdespinnerij NYMA is tegenwoordig een culturele broedplaats. Grote bogen geven dit gebouw een bijzondere uitstraling en zorgen voor een unieke sfeer in de hal.

In de Muziekzomer is ook ruimte voor kinder- en familievoorstellingen. Het doel is tweeledig: enerzijds leren kinderen (en hun ouders of grootouders of andere begeleiders) op deze manier iets over klassieke muziek en anderzijds is het voor de musici een kans om te leren ervaren hoe het is om met kinderen te werken. Sommige musici hebben daar al ervaring mee, anderen melden zich juist aan om hier meer over te leren.

FRANKENSTEIN!!

Deze zomer brengt het NJO de voorstelling 'Frankenstein!!' van de Weense componist HK Gruber. Een voorstelling die zeer geschikt is voor kinderen, maar door de meerdere lagen in humor juist ook hun ouders en andere volwassenen aan zal spreken.

De voorstelling is slechts door één Nederlandstalig ensemble uitgevoerd, namelijk door het Belgische Spectra Ensemble. Zij beschreven het destijds als volgt:

Heeft u een bijzonder gevoel voor humor? Houdt u van satire? Dan is Frankenstein!!

van HK Gruber wat u zoekt. Deze Weense componist schreef prettig gestoorde muziek op spottende kinderrimpjes, bevolkt door monsters, kannibalen en superhelden, door Batman en Robin, Dracula, Frankenstein en Superman. Deze verfrissende klassieker voor ensemble en chansonnier blijft op de lachspieren werken. Het stuk, dat zowel verfijnde als ronduit lachwekkende klanken bevat, is een briljante en verrassende uiting van een licht gestoorde fantasie.

ERFGOED

De BNG Bank Erfgoedprijs is bedoeld om gemeenten te stimuleren om erfgoed effectief in te zetten in het lokale beleid. Deze prijs, die reeds vijf keer is uitgereikt, is een initiatief van het Erfgoedplatform van Kunsten '92, een samenwerkingsverband van een twintigtal erfgoedorganisaties.

In 2015 wordt de prijs niet uitgereikt omdat het tijdstip van uitreiking is verschoven van najaar 2015 naar voorjaar 2016. Na vijf edities en een nieuwe aanmeldprocedure weet men gelukkig opnieuw het aanmeldformulier voor de BNG Bank Erfgoedprijs te vinden. De jury moest een keuze maken uit 19 gemeenten: twaalf gemeenten melden zichzelf aan en zeven door derden voorgedragen gemeenten zetten hun aanmelding door.

In maart 2016 wordt voor de zesde maal de BNG Bank Erfgoedprijs uitgereikt aan de 'beste erfgoedgemeente' van Nederland. De gemeenten Arnhem, Beesel, Haarlemmermeer, Heerlen en Tiel zijn door de jury geselecteerd als kanshebbers. De BNG Bank Erfgoedprijs bestaat uit een bedrag van 25.000 euro en stimuleert gemeenten materieel en immaterieel erfgoed breed op te nemen in beleid en praktijk.

De jury bestaat naast voorzitter James van Lidth (*bestuursvoorzitter van het BNG Cultuurfonds*) uit: Liesbeth van der Pol (*DOK architecten en voormalig Rijksbouwmeester*), Karel Loeff (*directeur Erfgoedvereniging Heemschut*), Andries Ponsteen (*directeur Erfgoedhuis Zuid-Holland*), Paul Spies (*directeur Amsterdam Museum*) en Jan van de Voorde (*plaatsvervangend directeur Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*).

De BNG Erfgoedprijs is eerder gewonnen door Bergen op Zoom, Kampen, Schiedam, Westerveld en Dordrecht.

Avonden Cultuur

De Avonden Cultuur die BNG Bank al enkele jaren organiseert vallen – gezien de grote belangstelling – zeer in de smaak van de relaties van de bank. Het BNG Cultuurfonds maakt deze culturele evenementen mede mogelijk.

In 2015 zijn zes van deze avonden gehouden.

23 mei | Variété

THEATER DE NIEUWE REGENTES,
DEN HAAG

Een verzamelnaam voor een aantal podiumkunsten die te typeren zijn met de woorden: verwondering, verbazing, humor. In Theater De Nieuwe Regentes (een voormalig zwembad) beleven relaties van BNG Bank een bijzondere middag die samengesteld is door de Haagse kunstenaar en theatermaker Karel de Rooij, beter bekend als Mini, van het wereldberoemde duo Mini & Maxi. Zijn programma is erop gericht te verbazen en te verwonderen.

25 juli | Wonderfeel

LANDGOED SCHAEP EN BURGH,
'S GRAVELAND

Tussen Hilversum en Bussum ligt, verscholen achter statige beukenlanen, landgoed Schaep en Burgh. Gewoonlijk het domein van fruitbomen, vlinders, heesters en vleermuizen, maar op 24 t/m 26 juli het decor van Wonderfeel: het grootste buitenfestival voor klassieke muziek in Nederland. Drie dagen lang en twaalf uur per dag: meer dan 100 concerten, lezingen, kinderactiviteiten, muziekdocumentaires en rollende keukens.

Het festival ontvangt zo'n 3.500 bezoekers ondanks de door de storm geannuleerde zaterdag. Veel zaterdagbezoekers zijn alsnog op zondag naar Wonderfeel gekomen. Dit geldt ook voor de relaties van BNG Bank die voor zaterdag zijn uitgenodigd. Op de mooiste plekjes op landgoed Schaep en Burgh staan de zeven overdekte podia met thema's als Fusion of Arts, Weeshuis van de Hits, Kwartet- tenten en Nooit van Gehoord bieden ze een breed programma uit ruim zes eeuwen muziek. Kom luisteren naar o.a. Marco Beasley, Remy van Kesteren, Fuse, Laia Falcón, Nederlands Kamerkoor, Hannes Minnaar, Hauschka, Isabelle van Keulen, Reinbert de Leeuw, Erik Bosgraaf, Dudok Kwartet, Berlage Saxophone Quartet, Christianne Stotijn, en vele anderen.

14 augustus | Symfonia II

STEENGROEVETHEATER, WINTERSWIJK

Na een ontvangst bij de strandlodge worden de gasten welkom geheten door Thijs van Beem, de burgemeester van Winterswijk.

In het unieke Steengroeve Theater in Winterswijk genieten relaties van BNG Bank vervolgens van meer dan 200 regionale musici, 100 zangers en tientallen acteurs en dansers die van Bach tot Van Buuren spelen. Een fascinerende muzikale show met zang, dans en theater.

Het gekozen repertoire en het ruige openluchttheater versterken elkaar tijdens de tweede editie van Symfonia. De statig zingende 'Sirenen' zijn de gidsen tijdens een sfeervolle ontdekkingsstocht langs muziekstijlen en theatervormen. Het bijzonder landschap en de unieke akoestiek van de steengroeve zorgen voor een bijzondere ervaring. Soms bombastisch, dan weer betoverend, maar altijd meeslepend. Prachtige composities, een indrukwekkend lichtplan en verrassende visuals & vuureffecten veranderen het karakter van de groeve voortdurend.

20 augustus | Opera Così fan tutte

OPENLUCHT, NIJETRIJNE

Opera Nijetrijne voert sinds 2001 jaarlijks een in het Nederlands hertaalde, onbekende, komische, 18e eeuwse opera in de openlucht op. De stukken zijn humoristisch en muzikaal interessant, het libretto goed te volgen door de hertaling in hedendaags Nederlands, de uitvoering professioneel, het landschap overweldigend en de verzorging rijkelijk en gastvrij.

De voorstelling vindt plaats in Nijetrijne, in het natuurgebied De Rottige Meente op de grens van Friesland en Overijssel. Het operaterrein is gelegen aan het riviertje de Scheene en is slechts bereikbaar langs een bijzonder wandelpad door het laagveengebied.

In de jubileumvoorstelling Così fan tutte gaat het over de experimenten van Dottore Alfonso met de prille liefdesrelaties van vier jonge mensen: de zusjes Fiordiligi en Dorabelle en hun partners Guqliermo en Ferrando. De jongens weten dat ze aan een onderzoek deelnemen; de meisjes niet.

6 september | De Passiespelen

OPENLUCHTTHEATERDE DOOLHOF,
TEGELEN

Het vijfjaarlijks evenement van Het Tegelse Passiespel – ontstaan in 1931 – is uitgegroeid tot een theatergebeurtenis van internationale allure en speelt zich af tegen de achtergrond van het majestueuze decor gebouwd in Openluchttheater De Doolhof. Het Passiespel verhaalt de emotionele gebeurtenissen uit de laatste dagen van het leven van Jezus: van de opwekking uit de dood van Lazarus, van de glorieuze intocht van Jezus in Jeruzalem, het laatste Avondmaal met de twaalf apostelen, het verraad van Judas, de door de hogepriesters geëiste veroordeling van Jezus, zijn pijnlijke kruisgang en uiteindelijk zijn dood aan het kruis op de Calvarieberg. Het zijn die gebeurtenissen, die de christenen gedenken tussen Palmzondag en Pasen.

De regie voor Passiespelen 2015 is in handen van Cees Rullens. Deze keer gaat de regisseur aan de slag met een nieuwe tekst van de Vlaamse dichter/schrijver Patrick Lateur. De muziek wordt gecomponeerd door Nard Reijnders.

2 oktober | Dansvoorstelling

THEATER AAN HET VRIJTHOF,
MAASTRICHT

Festival De Nederlandse Dansdagen presenteert in Maastricht drie dagen lang spraakmakende, opmerkelijke en onvergetelijke dansvoorstellingen van Nederlandse bodem. Van klassiek ballet tot moderne dans. Van beginnende choreografen tot gevestigde gezelschappen, zoals Het Nationale Ballet en Introdans. Een unieke gelegenheid om de Nederlandse dans te ontdekken, in speciale festivalproducties. Relaties van de bank worden voorafgaand aan de voorstelling ontvangen aan de overkant van het Vrijthof in het Grand café van het Museum aan het Vrijthof.

Cultuurfonds lezing

Het BNG Cultuurfonds organiseert op initiatief van de secretaris sinds 2006 de Cultuurfondslezing. Speciaal voor werknemers van de BNG en voor relaties van het BNG Cultuurfonds. In 2015 zijn vijf van zulke lezingen gehouden.

> 13 februari | 27e Cultuurfondslezing

Uitreiking van de tweede BNG Bank Dansprijs voor excellent talent

KORZO THEATER, DEN HAAG

CaDance is het tweejaarlijkse première festival waarmee Korzo de Nederlandse dans en de buitenlandse samenwerkingspartners samenbrengt op verschillende podia in Den Haag. Met maar liefst elf premières en meer dan 60 voorstellingen voorziet Korzo met het CaDance Festival de Nederlandse dans van een flinke impuls.

Tijdens dit festival wordt voor de tweede maal in Korzo een jonge choreograaf gelauwerd met de BNG Bank Dansprijs. Een jonge choreograaf krijgt hiermee de kans een nieuwe productie te maken en op tournee te gaan door Nederland en daarmee het publiek te enthousiasmeren voor zijn of haar werk. Na een welkomstwoord door de secretaris en een gesprek van artistiek directeur Leo Spreksel met Samir Calixto, de eerste winnaar van de BNG Bank Dansprijs, wordt de prijs uitgereikt aan Martina Mascarell. Met deze prijs wordt de tournee van *'it is like a large animal deep in sleep'* gefinancierd, haar nieuwste voorstelling die tijdens CaDance 2015 met in première gaat.

> 5 juni | 28e Cultuurfondslezing

Beeldende kunst

STROOM, DEN HAAG

Het BNG Cultuurfonds is de financier van De Volkskrant Beeldende Kunst Prijs, een oevreprijs bestemd voor beeldend kunstenaars tot 36 jaar die in Nederland werken of wonen. Kunstenaars die hun werk al in een duidelijke richting hebben ontwikkeld, maar op dit moment in hun carrière wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken.

Floris Kaayk won deze prijs in 2014 en Bram De Jonghe in 2015. Beide kunstenaars zijn te gast bij Stroom, Den Haag.

Arno van Roosmalen, directeur Stroom Den Haag, houdt een inleiding over Stroom Den Haag en de versterking van het kunstklimaat in Den Haag. Vervolgens gaat hij in gesprek met Bram de Jonghe en daarna presenteert Floris Kaayk zijn werk en geeft een toelichting op de achtergrond hiervan.

> 29 oktober | 29e Cultuurfondslezing

Theatervoorstelling over radicalisering

THEATER AAN HET SPUI, DEN HAAG

Sadettin Kirmiziyüz won in september 2013 met de voorstelling Avondland de BNG Bank Nieuwe Theatermakersprijs. Met deze prijs van 45.000 euro (de grootste in de Nederlandse theaterwereld) maakte hij een nieuwe voorstelling: Hollandse Luchten III: De Radicalisering van Sadettin K. Het is het derde deel van het drieluik Hollandse Luchten.

In deze derde voorstelling van deze reeks staat hij zelf centraal. De radicalisering van Sadettin K. is een solo vol kwetsbaarheid en ironie, in een haarscherpe eindregie van Sarah Moeremans, die vol lof is ontvangen door de pers. Na afloop gaat de acteur in gesprek met de aanwezigen.

> 20 november | 30e Cultuurfondslezing

Spinoza

FILMHUIS, DEN HAAG

Een van 's werelds grootste denkers, Baruch Spinoza, is bij het publiek nauwelijks bekend. En dat geldt ook voor zijn gedachtengoed. Terwijl zijn ideeën over tolerantie, democratie en het vinden van geluk nog niets aan waarde hebben ingeboet.

De film *'Spinoza, een vrije denker'*, die mede met steun van het BNG Cultuurfonds tot stand is gekomen, toont het levensverhaal van een filosoof van wereldformaat die, dwars tegen de heersende kerkelijke en maatschappelijke moraal van de 17e eeuw in, betoogde dat alle mensen gelijk zijn en dat iedereen de vrijheid moet krijgen om te geloven, te denken en te zeggen wat hij wil.

Mat Meijs gaat voor de filmvertoning in gesprek met filmmaker Robin Lutz en met Wiep van Bunge, hoogleraar in de geschiedenis van de filosofie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

> 1 december | 31e Cultuurfondslezing

Expositie en theatervoorstelling GOD.

ZAAL 3 VAN THEATER AAN HET SPUI
DEN HAAG

In tentoonstellingsruimte Nest is de tentoonstelling *'I am closer to you than your very self'*, te zien met werk van Gijs Frieling, Hamid El Kanbouhi en Chaim van Luit. Drie kunstenaars, met een Christelijke, Joodse en Islamitische achtergrond, reflecteren in deze presentatie op de rol van religie op hun persoon en werk.

Vervolgens is in Zaal 3 een eenvoudig diner en daarna de voorstelling GOD. van het jonge Vlaams-Nederlandse collectief BOG. te zien. Zij wonnen in september de BNG Bank Nieuwe Theatermakersprijs 2015 voor de voorstelling MEN. de mening herzien.

GOD. gaat over het verlangen alles te willen vatten, over het benoemen van het onbenoembare, het begrijpen van het onbegrijpelijke. Over dat wat we niet zeker weten maar toch in geloven: in de liefde, jezelf, buitenaards leven, durfkapitalisme. GOD. gaat over de poging elkaar te begrijpen totdat we niks meer hoeven te zeggen. In GOD. doet BOG. een poging het onderwerp geloven te benaderen. Een poging om dichtbij te komen.

Een maand voordat het Koninklijk Concertgebouworkest zijn debuut maakte op Lowlands, begon in het groene hart van Nederland, op het landgoed Schaep en Burgh in 's Graveland, op 24 juli 2015 de eerste editie van het klassieke muziekfestival Wonderfeel.

KLASSIEKE MUZIEK IN DE BUITENLUCHT

Initiatiefnemer Georges Mutsaerts, tevens directeur van het in 2002 opgerichte Internationaal Kamermuziekfestival Schiermonnikoog, en mededirecteur Tamar Brüggemann, sinds 2013 zakelijk leider van Holland Baroque Society, zijn trots over hun 'Parade' van de klassieke muziek, waar ze al jaren over brainstormden. Maar afgelopen zomer ging het dan echt gebeuren.

Georges: 'Op 24 en 26 juli (25 juli moest wegens een extreme zomerstorm worden afgelast) kon het publiek in de openlucht zijn zintuigen op scherp zetten en zijn oren laven aan de mooiste klassieke muziek, gespeeld op zeven podia te midden van kronkelende bospaden, vijvers en vogels.'

Tamar: 'Genieten kon met het hele gezin, want Wonderfeel is voor alle leeftijden. Voor de allerkleinsten was er oppas en er kwamen speciale kinderprogramma's in samenwerking met OERRR van Natuurmonumenten. Zo konden kinderen uilenballen zoeken, op stap met de boswachter en instrumenten maken. En niemand minder dan mezzosopraan Christianne Stotijn zong een kinder-voorstelling over uilen.'

Georges: 'Naturis artis magistra', zeiden ze in de negentiende eeuw al. De natuur is de leermeesteres van kunst en wetenschap, de harmonie van sferen, de muziek van de elementen. Nergens klinkt muziek zo natuurlijk als buiten.'

DE STORM

Waar je als festival dan niet op rekt is de zwaarste zomerstorm in 100 jaar die Nederland teisterde. Het KNMI gaf code rood af en op last van brandweer, politie en hulpdiensten moest Wonderfeel de zaterdag (25 juli) aflasten. Het festival bood de bezoekers van de zaterdag een kaartje voor de zondag aan. Wie van dit aanbod geen gebruik wilde/kon maken werd een dagkaart voor 2016 in het vooruitzicht gesteld. Enkele bezoekers maakten van hun recht gebruik om geld terug te vragen. Ondanks deze tegenvaller werden 3560 bezoekers geteld in twee dagen.

FLUITENDE VOGELS EN ROLLENDE KEUKENS

Meer dan twee honderd musici bespeelden twee dagen lang het terrein, waarop ook het hoofdkwartier van Natuurmonumenten gevestigd is. Van twaalf uur 's ochtends tot twaalf uur 's nachts kon iedereen die van muziek en van de natuur houdt het landgoed doorkruisen op zoek naar de mooiste muziekkuitvoeringen, die werden begeleid door windvlagen en ritselende blaadjes en fluitende vogels.

Georges: 'Rollende keukens voorzagen de hongerige muzikliefhebbers van biologisch verantwoorde juices, shakes en maaltijden, van oesters tot aan een Italiaanse festivalhap op recyclebare borden. Wie meer van de natuur wilde weten, kon bij de boswachter op spreekuur gaan. Zwevende stretchtenten beschermden musici en festivalgangers tegen zon en regen.'

Tamar: 'meer dan 200 bezoekers hebben op 20 minuten loopafstand gekampeerd op camping De Fransche Kamp. Maar gewoon een dagje op en neer kon ook, want landgoed Schaep en Burg ligt vlakbij de stations van Hilversum, Bussum en Naarden, en is vanuit heel Nederland in maximaal twee uur tijd bereikbaar.'

Classical
music

*goes into
the wild*

Eind februari 2015 bood een groot aantal organisaties minister Bussemaker een manifest aan, waarin een beter beleid ten aanzien van festivals wordt bepleit. Want festivals worden door miljoenen Nederlanders bezocht, ze bundelen artistieke en maatschappelijke functies en zijn 'ambassadeur' voor de kunsten. Festivals ontwikkelen nieuwe presentatievormen, lanceren artistiek talent, verbinden kunstdisciplines, geven ruimte aan debat en fungeren als een proeftuin voor maatschappelijke en technologische vraagstukken. Festivals zijn hot. In hoeverre verrijkt het Wonderfeelconcept de klassieke muziek?

Georges: 'Al heel lang vroeg ik me af wat de klassieke wereld zou kunnen leren van alle pop- en theaterfestivals om ons heen. Van het kamermuziekfestival in Schiermonnikoog heb ik geleerd hoe belangrijk het is om met respect voor de traditie een andere context te creëren waarin klassieke muziek kan klinken. De combinatie van natuur en muziek blijkt een hele goeie. Mensen ontstressen en beleven daardoor de muziek veel intenser. Dat gebeurde ook op Wonderfeel.'

Tamar: 'Veel mensen, vooral jonge, hebben moeite met de etiquette van de concertzaal, terwijl ze de muziek best mooi vinden. Die ongeschreven regels over stilzitten, klappen, er verstand van moeten hebben en de 'gewijde' sfeer werpen onnodige drempels op. Bovendien duren alle concerten ook veel te lang. Op Wonderfeel hoef je niks van klassieke muziek te weten: je kan ongedwongen snuffelen aan de 100 concerten, je laten verrassen. Bevalt het je niet, dan loop je weer door of ga je picknicken. Bij ons kan je grasduinen in klassiek.'

Georges: 'Ik zoek voortdurend naar nieuwe mogelijkheden om klassieke muziek voor een breder publiek toegankelijk te maken. Wij deinen mee op een beweging die al lang in gang is gezet met concepten als Yellow Lounge van Deutsche Grammophon, The rest is Noise van het Muziekgebouw of recentelijk Pieces of Tomorrow in TivoliVredenburg. En tv-programma's als DWDD, De Tiende van Tijd en Podium Witteman, waarin klassiek als een feestje wordt gepresenteerd. Ook Wonderfeel verlaagt de drempel voor klassiek, zodat ook jongeren met plezier naar de muziek van hun (groot)ouders kunnen luisteren.'

Naast het kinderpodium Het Dorp was er ook De Schuur met lezingen, geprogrammeerd door Loes Rusch, en werden er door het IDFA geselecteerde muziekdocumentaires vertoond. Verder bevatte deze Wonderfeel editie vijf concertpodia met mooie, ontroerende of spannende muziek.

Tamar: 'Op elk van de vijf concertpodia benaderden we klassiek vanuit een bepaald thema. Er was een 'Kwartettentent', voor saxofonisten tot aan strijkers. Daar speelden o.a. het Dudok Kwartet, het Berlage Saxophone Quartet en ensemble Ludwig. Op het podium 'Nooit van Gehoord', geprogrammeerd door Masa Spaan, werden onbekende werken in allerlei bezettingen uitgevoerd. Reinbert de Leeuw, Remy van Kesteren, Daria van den Bercken, het Nederlands Kamerkoor en vele andere leefden zich uit op onbekende noten.'

Georges: 'In 'Fusion of Arts' liet programmeur Shane Burmania onder meer jazz los op klassiek met pianisten Jeroen van Vliet en Martin Fondse en saxofonist Joris Roelofs. Maar ook pianist Hauschka ontbrak niet. Met behulp van pingpongballen, gaffer tape en andere stukjes rommel ging hij met zijn prepared piano op zoek naar nieuwe kleuren en texturen. Floris Kortie presenteerde in 'Het Weeshuis van de Hits' de kaskrakers uit het klassieke repertoire, van Mozarts Turkse Mars tot aan de Vier Jaargetijden door Erik Bosgraaf, van Canto Ostinato tot aan operahits. Het vijfde podium 'Het Veld' was in de open lucht en kon de meeste bezoekers herbergen. De line up bestond hier onder anderen uit Hannes Minnaar en Isabelle van Keulen, Marco Beasley, Club Mediaeval en Laia Falcón. Bovendien showde het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds elke dag het jongste talent dat het fonds met een instrument of strijkstok ondersteunt.'

Wonderfeel hoopt dat ook in 2016 haar presentatie van de klassieke muziek in vogelvlucht een breed spectrum aan bezoekers zal inspireren tot een luchtig avontuur vol klanken, kleuren en geuren.

Kerngegevens Wonderfeel 1e editie 2015 (24 en 26 juli)

AANTALLEN:			
bezoekers	3560	concerten	110
podia	7	lezingen	10
tenten	5	muziekdocs	8
musici	250		

WONDER
feel

7090

Koen Kaptijn | Trombone
Nora Mulder | Piano
Maarten Ornstein | Klarinet
Erik Bosgraaf | Blokfluit
Bart de Vrees | percussie

Aart Strootman | Gitaar

Brendan Faegre Edge Ensemble
Christof May | Sopraansaxofoon
James Hewit | Barokviool
Rembrandt Frerichs | Païno
Brendan Faegre | Slagwerk
Giovanni Bermudez | Bas

Berlage Saxophone quartet

Lars Niederstrasser | Sopraansaxofoon
Peter Vigh | AltSaxofoon
Kirstin Niederstrasser | Tenorsaxofoon
Eva van Grinsven | Baritonsaxofoon

Clubmediéval

Rahaël Decock | Zang, doedelzak en fluiten
Daan Verlaan | Zang en gotische harp
Michaël Grébil | Zang, luit en cister
Thomas Baeté | Zang vedels en artistieke leider

Cordevento & Erik Bosgraaf

Erik Bosgraaf | Blokfluit
Evgeny Sviridov | Viool
Ivan Lliev | Viool
Zdenka Prochazkova | Altviool
Anna-Lena Perenthaler | Cello
Alessandro Pianu | Klavecimbel

De Drijvende Diva

Frédérique Klooster | Sopraan

Dudok Kwartet

Judith van Driel | Viool
Marleen Wester | Viool
Lotte de Vries | Altviool
David Faber | Cello

Duo Attemaharing

Astrid Haring | Harp
Brandt Attema | Bastrombone
Magda Mendes | Zang
Ward Veenstra | Gitaar

Encantar

Sarah Abrams | Sopraan
Kerlijne van Nevel | Mezzosopraan
Sarah van Mol | Mezzosopraan
Marjolein Stots | Alt

Duo Di Follia

Erik Bosgraaf | Blokfluit
Izhar Elias | Gitaar

Fischer, Bruinsma, Strootman & Six
Nora Fischer | Sopraan
Jeffrey Bruinsma | Viool
Aart Strootman | Gitaar
David Six | Piano

FUSE
Julia Philippens | Viool
Emma van der Schalie | Viool
Adriaan Breunis | Altviool
Mascha van Nieuwkerk | Cello
Tobias Nijboer | Contrabas
Daniel van Dalen | Drums

Hannes Minnaar | Piano

Hauschka | Piano

Heleen Hulst | Viool
Gerard Bouwhuis | Piano

Isabelle van Keulen | Viool
Hannes Minaar | Piano

Ivo Janssen | Piano

Judith van Wanroij & Andre Morsch
Judith van Wanroij | Sopraan
Andre Morsch | Bariton
David Bollen | Piano

Jeroen van Veen | Piano

Justus Grimm | Cello
Paul Rivinius | Piano

Kapok
Morris Kliphuis | Hoorn
Timon Koomen | Gitaar
Remco Menting | Drum

Karin Strobos & Martijn Cornet
Karin Strobos | Sopraan
Martijn Cornet | Bariton
Jan Paul Grijpink | Piano

Kaspar Kröner | Countertenor
Stewart Emerson | Piano

Katona Twins
Zoltán Katona | Gitaar
Peter Katona | Gitaar

Laia Falcón | Sopraan
Gerard Bouwhuis | Piano

Lunatree
Arnold Marinissen | Slagwerk, componist
en ensembleleider
Jennifer van der Hart | Zang
Fanny Alofs | Zang
Lars Wouters van den Oudenweijer | Klarinet
Toon Bierman | Keyboard
Janneke van Prooijen | Viool
Bence Huszar | Cello
Piet-Jan van Rossum | Componist

Martin Fondse & Jeroen van Vliet
Martin Fondse | Piano
Jeroen van Vliet | Piano

Ludwig
Antonia Pierna García | Slagwerk
Marianna Soroka | Slagwerk
Piet-Jan van Rossum | Slagwerk en composities
Arnold Marinissen | Slagwerk

Marco Beasley | Tenor
Micheline van Hautem
Micheline van Hautem | Zang
Erwin van Ligten | Gitaar

Nationaal Muziekinstrumenten
Fonds
Diverse jonge talenten

Nederlandse Reisopera

Coroline Carten | Sopraan
Ruth Willemse | Mezzosopraan
Pascal Pittie | Tenor
Bora Balci | Bariton
Evert-Jan de Groot | Piano

ODD Pearls

Tineke Steenbrink | Kistorgel
Caroline Kang | Cello
Daniël Cross | Percussie en elektronica
Diederik Rijpstra | Trompet en Elektronica

**Nederlands kamerkoor
olv Klaas Stok**

Nino Gvetadze | Piano

Peter Beets Trio

Judith van Wanroij | Sopraan

Hetty Jansen | Sopraan

Peter Beets | Piano

Clemens van der Feen | Contrabas

Joost van Schaik | Drums

Ragazze quartet

Rosa Arnold | Viool

Jeanita Vriens | Viool

Annemijn Bergkotte | Altviool

Kirsten Jenson | Cello

Reinbert de Leeuw | Piano

Remy van Kesteren | Harp

Riciotti ensemble

Roelofs, Baas & van der Feen

Joris Roelofs | Klarinet en Basklarinet

Reinier Baas | Gitaar

Clemens van der Feen | Bas

Stargaze

Jeffrey Bruinsma | Viool

Ayumi Paul | Viool

Thora Sveinsdottir | Altviool

Geneviève Verhage | Cello

Lisa de Boos | Contrabas

David Six | Piano

Aart Srootman | Gitaar

Maaïke van der Linde | Fluit en zang

Marlies van Gangelen | Hobo en Deltaharp

Ausiàs Garrigós Morant | Klarinet

Morris Kliphuis | Hoorn

Nora Fischer | Zang

Rosanne Philippens

Rosanne Phillipens | Viool

Vasile Nedea | Accordeon

Yuri van Nieuwkerk | Piano

Rosa ensemble

Florian de Backere | Zang, fiets, mondharmonica
Mike Rijnierse | Zang, fietscomputer, beeld, spaken
Peter Jessen | Zang, contrabas, basgitaar, fiets
Daniel Cross | Percussie, trompet, fiets

Rogério Bicudo & Michael Moore

Rogério Bicudo | Zang en Gitaar
Michael Moore | Saxofoon en klarinet

Sax & Stix en toeac

Evan van Grinsven | Saxofoon
Ramon Lormans | Slagwerk
Renée Bekkers | Accordeon
Pieterneel Berkers | Accordeon

Wonderfeel top 10

Myrthe Helder | Viool
Emlyn Stam | Altviool
Leonard Besseling | Cello
Caspar Vos | Piano

Saskia Lankhorn | Piano

A photograph of a festival in a lush green forest. In the foreground, several people are walking along a dirt path. A man in a blue shirt and a green backpack is walking towards the left. A woman in a green shirt and colorful patterned pants is walking towards the right. A young boy with red hair is walking towards the right. In the background, there are several white tents with wooden poles and string lights hanging from them. The trees are tall and green, creating a canopy over the festival area.

Scholtes & Janssens
Lestari Scholtes | Piano
Gwylim Janssens | Piano

Under Her Skirt
Frédérique Klooster | Sopraan
Civtorine Pasman | Concept

Wonderfeel Quiz
Myrthe Helder en | Viool
Sjaan Oomen | Viool
Emlyn Stam | Altviool
Leonard Besseling | Cello
Caspar Vos | Piano

oNDeRFeel

Projecten 2015

Van de Kaas en de Kift STICHTING TIJDGEEST	Jazz te Gast 2015 STICHTING KUNST TE GAST	Jordi Savall Residence STICHTING CONCERT- EN CONGRESGEBOUW DE DOELLEN
2x MP ORATORIUMKOOR CANTANDO PIJNACKER	Haagse Hiphop Week STICHTING AIGHT	Festival Van Zeeuws-Vlaanderen 2015 STICHTING FESTIVAL VAN ZEEUWS- VLAANDEREN
Lukas aan Zee STICHTING FILMCOLLECTIEF GRONINGEN	8e internationale Koorbiënnale INTERNATIONALE KOORBIËNNALE HAARLEM	Leiden Internationaal Film Festival 2015 STICHTING START
Stabat Mater van Karl Jenkins SYMFONIEORKEST HELMOND-VENRAY	The Day After STICHTING HOLLAND OPERA	Orfeus in de Maastunnel STICHTING OPERA MINORA
Passieproject 2015 STICHTING NEDERLANDSE BACH ACADEMIE	Limburg. Een geschiedenis LIMBURGS GESCHIED- EN OUDHEIDKUNDIG GENOOTSCHAP	Classic Express STICHTING PRINSES CHRISTINA CONCOURS
Jubileumproject met Hespèrion XXI STICHTING VOCAAL TALENT NEDERLAND	Trigger STICHTING DE VREEMDE BEWEGING/ FESTIVAL WHYNOT	Out There #1 & #2 STICHTING VIEWMASTER
Muziekfestival ZMS 2C ZEEUWSE MUZIEKSCHOOL	Te laat STICHTING HENDRIK JAN DE STUNTMAN	Indian Film Festival The Hague STICHTING INDIAN FILM FESTIVAL THE HAGUE
Landelijk netwerk Poetry Circles STICHTING NOWHERE	Gimme Shelter STICHTING KUNSTFORT ASPEREN	Moving Futures DANSMAKERS AMSTERDAM
Leidse Koorboeken Codex F STICHTING EGIDIUS	Global Imaginations MUSEUM DE LAKENHAL	The Gents Reloaded Van Roden naar Riga STICHTING THE GENTS
Schoonhoven Silver Award 2015 STICHTING NEDERLANDS ZILVERMUSEUM	Zaal 3 en 4 THEATER AAN HET SPUI	Der Tod und vier Mädchen STICHTING SYRÈNE SAXOFOONKWARTET
Festival Terug naar het begin STICHTING TERUG NAAR HET BEGIN	Dubbele Eyck tentoonstelling STICHTING REDEMPTIO	Miserere CANTATRIX
De Tuin der Lusten DE TUIN DER LUSTEN	De Stelling van Amsterdam STICHTING GRACHTENFESTIVAL	Festival Vocallis STICHTING MUZETTE
Biografie van C. Buddingh STICHTING DORDTSE ACADEMIE	En Plein Public 2015 STICHTING WORSTENBROOD	In de naam van de roos STICHTING CICONIA CONSORT
Schrijvers in Sluis Literaire Residentie STICHTING BIBLIOTHEEK ZEEUWS- VLAANDEREN	Best of Fringe 2014 STICHTING DE THEATERDAGEN	
War Requiem van Benjamin Britten VERENIGING HAAGS TOONKUNSTKOOR	Stichting International Music Festival 2015 STICHTING STIFT	
Een ander Achterhuis STICHTING ORINGER THEATER	Spin Off Battles STICHTING SPIN OFF	
De ontdekking van Nimrod STICHTING NOORD NEDERLANDS ORKEST	Masterclass Apeldoorn INTERNATIONALE STICHTING MASTERCLASS APELDOORN	
Mariken in de tuin der lusten STICHTING OPERA2DAY	Lustwarande '15 - Rapture & Pain STICHTING FUNDAMENT	
Theaterfestival Karavaan STICHTING CULTUURCOMPAGNIE NOORD- HOLLAND	Aan het eind van de aspergetijd HET MEERTHEATER	
Langs de Linie STICHTING STADSKANAAL 250/SEMSLINIE 400	Faust: een duivelse opera pastiche STICHTING AMATEURKOOR	
Festival Vestrock 2015 STICHTING VESTROCK	Gilgamesj, superheld! STICHTING MUZIEKTHEATER HOLLANDS DIEP	
3e Internationaal Stiltefestival STICHTING INTERNATIONAAL STILTEFESTIVAL	Spinoza, een vrijdenker STICHTING PROTOTO	

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Van de Kaas en de Kift

Januari / mei IN HEERHUGOWAARD, ALKMAAR, HOORN EN GRAFT DE RIJP

Een community art project over een markante periode uit de geschiedenis van Heerhugowaard: de Natte Handelsoorlog tussen Alkmaar en Hoorn om de handel in kaas. Een tentoonstelling, drie educatieve projecten en een historisch theaterspektakel. > Stichting Tijdgeest <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

2x MP

Maart IN AALSMEER EN PIJNACKER-NOOTDORP Samen met de Aalsmeers Christelijke Oratorium Vereniging organiseert Cantando twee uitvoeringen van de Mattheus Passion, één in Pijnacker en één in Aalsmeer. Een enorm project: twee koren, een jongenskoor, zes solisten, orkest, orgel en viola da gamba.
> Oratoriumkoor Cantando Pijnacker <

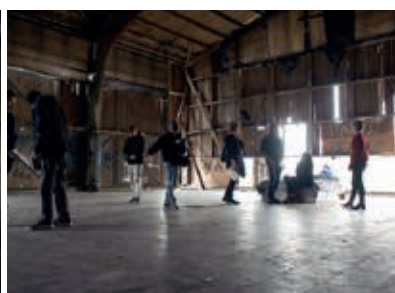

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Lukas aan Zee

Maart Een korte, poëtische speelfilm over intimiteit en eenzaamheid van de jonge regisseur Jordi Wijnalda. Deze film is een samenwerking tussen Groningse filmmakers en filmmakers uit de Randstad, die samenwerken in de karakteristieke (krimp)omgeving van Delfzijl. > Stichting Filmcollectief Groningen <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Stabat Mater van Karl Jenkins

Maart | april IN HELMOND, VENRAY, VALKENSWAARD EN LIEROP Samen met de Koninklijke Zangvereniging de Volharding uit Valkenswaard verzorgt dit symfonieorkest vier uitvoeringen van het Stabat Mater van de Welshe componist Karl Jenkins. Dit interculturele werk, dat vergezeld gaat van lichtbeelden, bevat elementen uit diverse culturen en religies met als universeel thema: 'Hoe verwerk je verdriet?' > Symfonieorkest Helmond-Venray <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Passieproject 2015

Maart in LEEUWARDEN, COEVORDEN, DRACHTEN, MEPEL, WORKUM, SUDWEST FRYSLAN EN ASSEN Een integraal project, bestaande uit workshops, presentaties, educatieve projecten en natuurlijk veel concerten onder leiding van Hoite Pruiksmā, dirigent en artistiek leider van de Nederlandse Bach Academie. > Stichting Nederlandse Bach Academie <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Jubileumproject met Hespèrion XXI

April IN UTRECHT Een bijzonder jubileumproject ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van het Nationaal Kinderkoor: een concert van dit koor met grootheid Jordi Savall: dirigent, gambist en specialist op het gebied van oude muziek. > Stichting Vocaal Talent Nederland <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Muziekfestival ZMS 2C

April IN MIDDELBURG De Zeeuwse Muziekschool presenteert op één dag een groot, eigen muziekfestival, waarbij op zes podia in het centrum van Middelburg leerlingen, docenten en muziekverenigingen musiceren met als verbinding de Artist in Residence, dit jaar de familie van der Feen, vijf leden, allen afkomstig uit de Zeeuwse hoofdstad en allen professioneel musicus.

> Zeeuwse Muziekschool <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Landelijk netwerk Poetry Circles

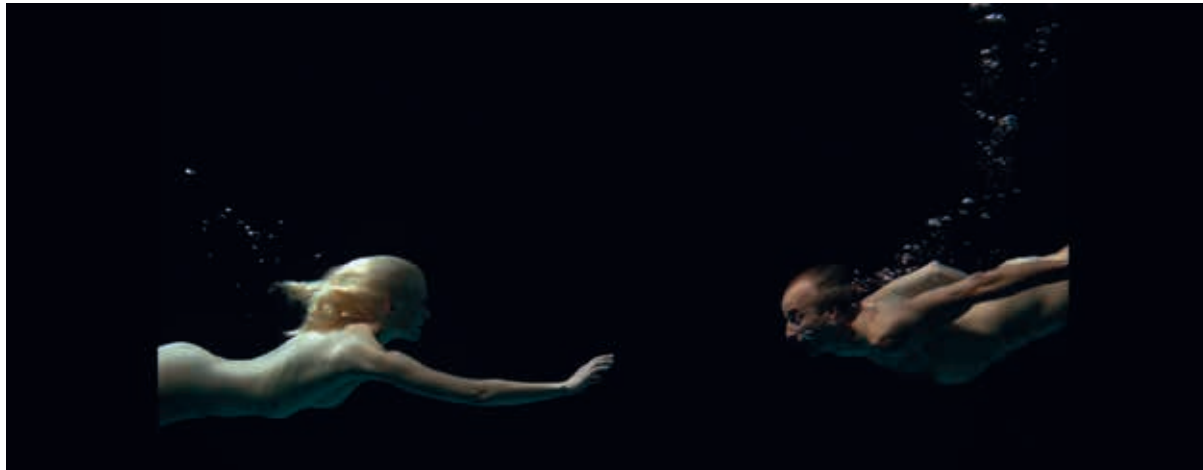
September 2014 | september 2015 IN ROTTERDAM, EINDHOVEN, AMSTERDAM, GRONINGEN EN TILBURG De Poetry Circles komen voort uit de urban jongerencultuur waarvan hip hop het fundament vormt. Het engagement hiervan heeft een sterke lyrische component. De Poetry Circle Nowhere spreekt veel beginnende performers aan en slaat zo een brug tussen de jongeren urban cultuur en het literaire culturele veld. > Stichting Nowhere <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Wunderhorn

April IN ROTTERDAM EN DEN HAAG Een grootschalige muziektheaterproductie geproduceerd door zeven internationale coproductanten. Het project Wunderhorn is geïnspireerd door de herdenking van de Eerste Wereldoorlog en bestaat uit live uitvoeringen met filmbeelden. Uniek is dat de volledige liederencyclus 'Des Knaben Wunderhorn' van Mahler – ook de eerste negen liederen zijn hiervoor georkestreerd – wordt uitgevoerd. Met de Duitse bariton Dietrich Henschel in een hoofdrol. > [De Doelen](#) <

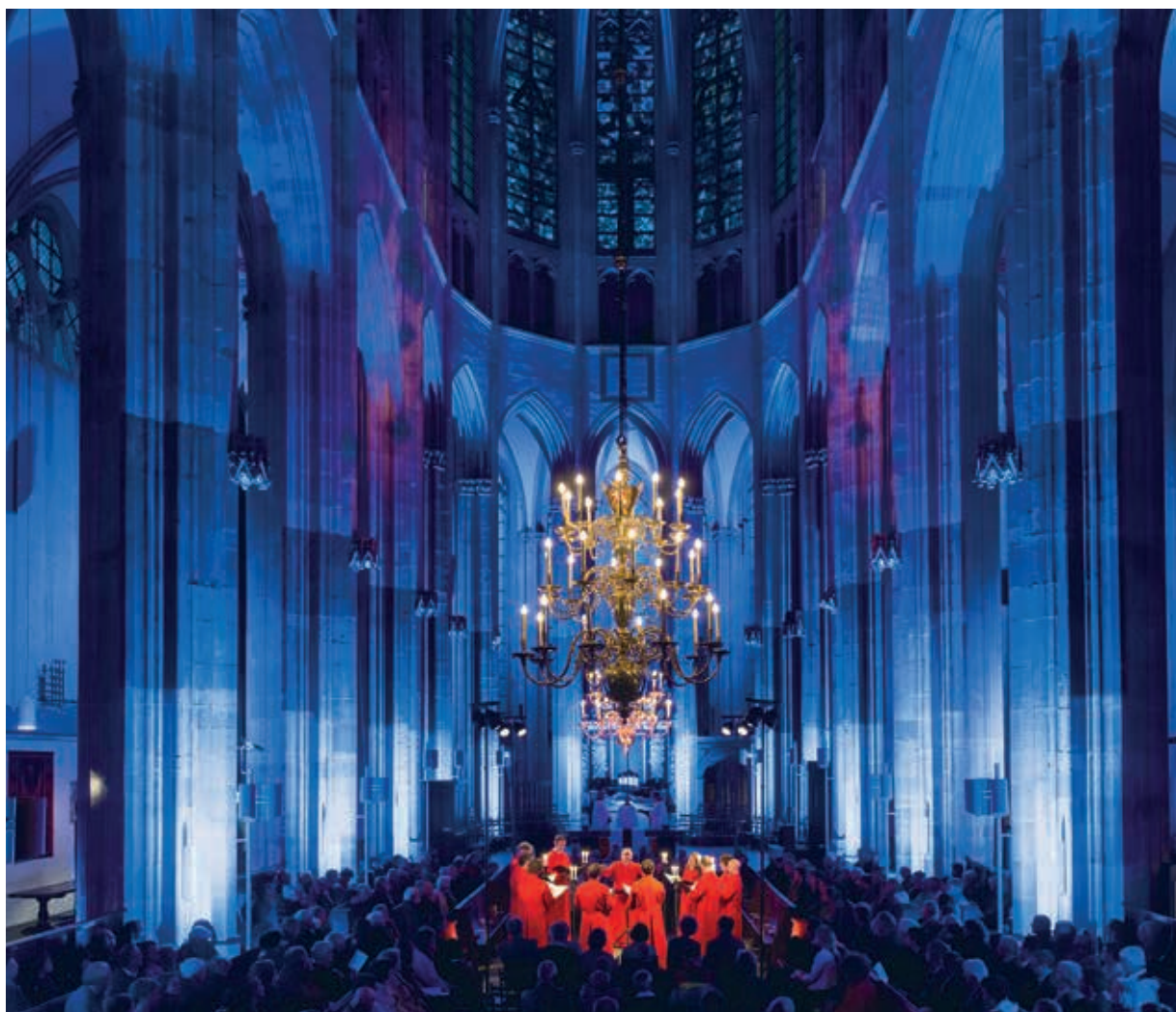

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Leidse Koorboeken Codex F

April / mei IN LEIDEN, ROTTERDAM, ZUTPHEN, UTRECHT, GRONINGEN,
ALKMAAR EN VLISSINGEN De Leidse Koorboeken vormen de grootste in Europa
bewaard gebleven geestelijke muziekverzameling uit de 16e eeuw. Het zesde en
laatste deel wordt nu uitgebracht op CD gevolgd door een serie concerten in
grote kerken door het land. > Stichting Egidius <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Schoonhoven Silver Award 2015

April | september IN SCHOONHOVEN Het vernieuwde Nederlands Zilvermuseum in Schoonhoven – in de nieuwe gemeente Krimpenerwaard – timmert met deze zesde editie van de Schoonhoven Silver Award flink aan de weg. De innovatie van het zilversmeedvak staat centraal.

> Stichting Nederlands Zilvermuseum <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Festival Terug naar het begin

Mei IN APPINGEDAM, LOPPERSUM EN DELFZIJL Een bijzonder festival met intieme optredens in eeuwenoude kerkgebouwen van Appingedam en omliggende wierdedorpen. Onder het thema 'de spelende mens' een breed programma vol dans, muziek, theater, beeldende kunst, poëzie en een vleugje wetenschap. > [Stichting Terug naar het begin](#) <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

De Tuin der Lusten

Mei OP LANDGOED HET HAVEKE IN EEFDE Een festival met theater, performance, dans en beeldende kunst voor een breed publiek op particuliere landgoederen die normaal niet toegankelijk zijn voor het publiek. Met onder meer werk van theatermaker Boukje Schweigman en een installatie van Johannes Bellinkx. > De Tuin der Lusten <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Biografie van C. Buddingh

Presentatie op 20 mei IN DORDRECHT Biograaf Wim Huijser schrijft het boek *Dichter bij Dorcht. Biografie van C. Buddingh*. Dichter en schrijver C. Buddingh' introduceerde begin jaren zestig het alledaagse – parlando – taalgebruik in de poëzie en op deze manier bracht hij deze kunstvorm onder de mensen.

> Stichting Dordtse Academie <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Schrijvers in Sluis Literaire Residentie

Gedurende het hele jaar IN SLUIS Een nieuwe broedplaats voor Nederlandse taal en literatuur wordt ontwikkeld in een krimpende grensregio als Zeeuws-Vlaanderen. De gemeente Sluis werkt samen met Amsterdam. Schrijvers en dichters als Menno Wigman, Franca Treur, J.P. Rawie en Paulien Cornelisse delen hun ervaringen met het publiek. > Stichting Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

War Requiem Benjamin Britten

Mei IN AMSTERDAM EN DEN HAAG Het War Requiem van Benjamin Britten wordt in het Concertgebouw in Amsterdam en in de Anton Philipszaal in Den Haag uitgevoerd door het Haags Toonkunstkoor, het Residentie Bachkoor, het kinderkoor 'I Musicanti' van de Academy of Vocal Arts (allen uit Den Haag) en het VU-Orkest uit Amsterdam. De uitvoeringen vinden plaats ter gelegenheid van de beëindiging van de Tweede Wereldoorlog 70 jaar geleden.

> Vereniging Haags Toonkunstkoor <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Een ander Achterhuis

Mei IN BORGER-ODOORN Een musical gebaseerd op een waargebeurd verhaal over zestien onderduikers, dertien Joden, twee uit Duitsland gevluchte dwangarbeiders en ook nog een deserteur uit het Duitse leger, die de oorlog overleven dankzij hun verblijf in een boerderijtje in Stadskanaal: het Stadskanaalster Achterhuis. > Stichting Oringer Theater <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

De ontdekking van Nimrod

Mei / juni IN GRONINGEN, DRENTHE EN FRIESLAND Tijdens het Pieter Roelf Jeugdconcert 2015 presenteert het NNO een concert dat kinderen op verschillende manieren toegang biedt tot de klassieke muziek. Maar liefst 10.000 kinderen uit de groepen 6, 7 en 8 van de drie noordelijke provincies beleven in tien steden klassieke muziek. > Stichting Noord Nederlands Orkest <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Mariken in de tuin der lusten

TOURNEE IN ZEVENTIEN STEDEN Een opera gebaseerd op het mirakelspel Mariken van Nieuweghen dat 500 jaar geleden voor het eerste verscheen. Een coproductie van het Nationale Toneel, Asko Schönberg en Cappella Amsterdam. Via een participatieproject nemen telkens 30 amateurs deel aan elke voorstelling en maken 100 scholieren kennis met de opera.

> Stichting OperazDay <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Theaterfestival Karavaan

Mei / juni IN ALKMAAR, HOORN, HAARLEMMERMEER EN SCHAGEN

Geen rondreizend theaterfestival meer, maar een festival dat zich inhoudelijk sterk verbindt met plekken in Noord-Holland die in beweging zijn. Op deze bijzondere plekken wordt locatietheater gemaakt door zowel gerenommeerde als jonge makers. Daarnaast is er een parallelprogramma met tentoonstellingen, documentaires en lezingen. > Stichting Cultuurcompagnie Noord-Holland <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Langs de Linie

Mei / december IN GRONINGEN EN DRENTHE In 2015 bestaat Stadskanaal 250 jaar en de grens tussen Groningen en Drenthe, de Semslinie, 400 jaar. Een integraal beeldende kunstproject gebaseerd op de unieke geschiedenis van de Veenkoloniën en dit man-made landscape.

> Stichting Stadskanaal 250/Semslinie 400 <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Vestrock 2015

Juni IN HULST Een breed opgezet muziekfestival – en in enkele jaren uitgegroeid tot een zeer volwassen festival – op een eiland in de vestingwerken van de middeleeuwse vestingstad Hulst. Niet alleen muziek met bekende namen als Anouk en Showtek, maar ook theater, kunst en wetenschap.

> Stichting Vestrock <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

3e Internationaal Stiltefestival

Juni IN BREDA Dit is het enige festival in Europa dat zich uitsluitend richt op het presenteren van non-verbale voorstellingen voor kinderen. Maar liefst 25 gezelschappen uit elf verschillende landen zorgen voor een keur aan voorstellingen op locatie en op scholen op het gebied van theater, dans, circus en installaties. > Stichting Internationaal Stiltefestival <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Jazz te Gast 2015

Juni IN ZUIDHORN Een bijzonder jazzfestival op historische locaties in het noorden van het land gekenmerkt door een grote betrokkenheid en draagvlak: Het Prins Claus Conservatorium uit Groningen, Kunstbedrijven Westerkwartier, muziekschool, alle basisscholen en lokale amateurverenigingen.

> Stichting Kunst te Gast <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Haagse Hiphop Week

Juni | juli IN DEN HAAG De Haagse Hiphop Week wordt geopend op Parkpop en afgesloten met een internationaal hiphopfestival in Theater aan het Spui. Voorafgaand zijn er in verschillende Nederlandse steden pre-events en voorrondes voor rappers en dansers. Ale vier de hiphop-disciplines: muziek, beeldende kunst, dans en taal en tekst spelen een even grote rol. Yo!
> Stichting AIGHT <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

8e internationale Koorbiënnale

Juni | juli IN HAARLEM EN AMSTERDAM Een internationaal festival voor professionele koren en vocale ensembles. Met in totaal 17 betaalde concerten, 50 gratis toegankelijke hofjesconcerten, twee splashmobs, diverse workshops en een meerdaags educatieproject met het Koorbiënnale Festivalkoor.

> Internationale Koorbiënnale Haarlem <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

The Day After

Juni | juli IN BUNNIK Op Fort Rijnauwen, een schitterende erfgoedlocatie bij Utrecht, wordt *The Day After* opgevoerd, een opera van componist Jonathan Dove, gebaseerd op de mythe over de jongeling Phaëton door wiens hoogmoed de aarde vernietigd dreigt te worden. Holland Opera werkt samen met de kweekvijver van het Nederlands Blazers Ensemble, jong NBE en TENT Circustheaterproducties. > [Stichting Holland Opera](#) <

1	2		
3	4	5	
6	7	8	9
10	11	12	

Limburg. Een geschiedenis

Het LGOG vierde in 2013 het 150-jarig bestaan. Ter gelegenheid hiervan werd besloten om een nieuwe driedelige geschiedenis van de huidige provincie Limburg te laten schrijven. In 2015 verschijnt het derde deel.

> Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Trigger

Juni | augustus IN AMSTERDAM EN DEN HAAG Festival WhyNot stimuleert vernieuwing binnen het hedendaagse dans- en performanceveld. Dit festival werkt in het project Trigger samen met het elektronische muziekfestival Rewire. In deze coproductie maken drie kunstenaars – geluidsontwerper Salvador Breed, choreograaf Liat Waysbort en modeontwerper David Laport – een nieuw werk dat uitstijgt boven de disciplines.

> Stichting de Vreemde Beweging/Festival WhyNot <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Te laat

Juni / augustus IN ROTTERDAM, UTRECHT EN AMSTERDAM Te laat is een komedie over de grenzen van leedvermaak en zelfspot. Een professionele theatermaker werkt samen met jongeren met een handicap. De humoristische en absurdistische voorstelling die op De Parade te zien is confronteert het publiek met de eigen denkbeelden over mensen met een handicap.

> Stichting Hendrik Jan de Stuntman <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Gimme Shelter

Juni | september IN ASPEREN, NIEUWERSLUIS EN VIJFHUIZEN Gimme Shelter, forten en ficties in laagland, is een tentoonstelling van eigentijdse internationale kunst met het thema militaire ficties. Ze is verbonden aan twee forten (Asperen en Nieuwersluis) van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en één fort (Vijfhuizen) van de Stelling van Amsterdam. Met nieuwe opdrachten en buitenwerken, verbonden met het linielandschap, een mix van historische films en actuele fotografie en kunstvideo's. > Stichting Kunstfort Asperen <

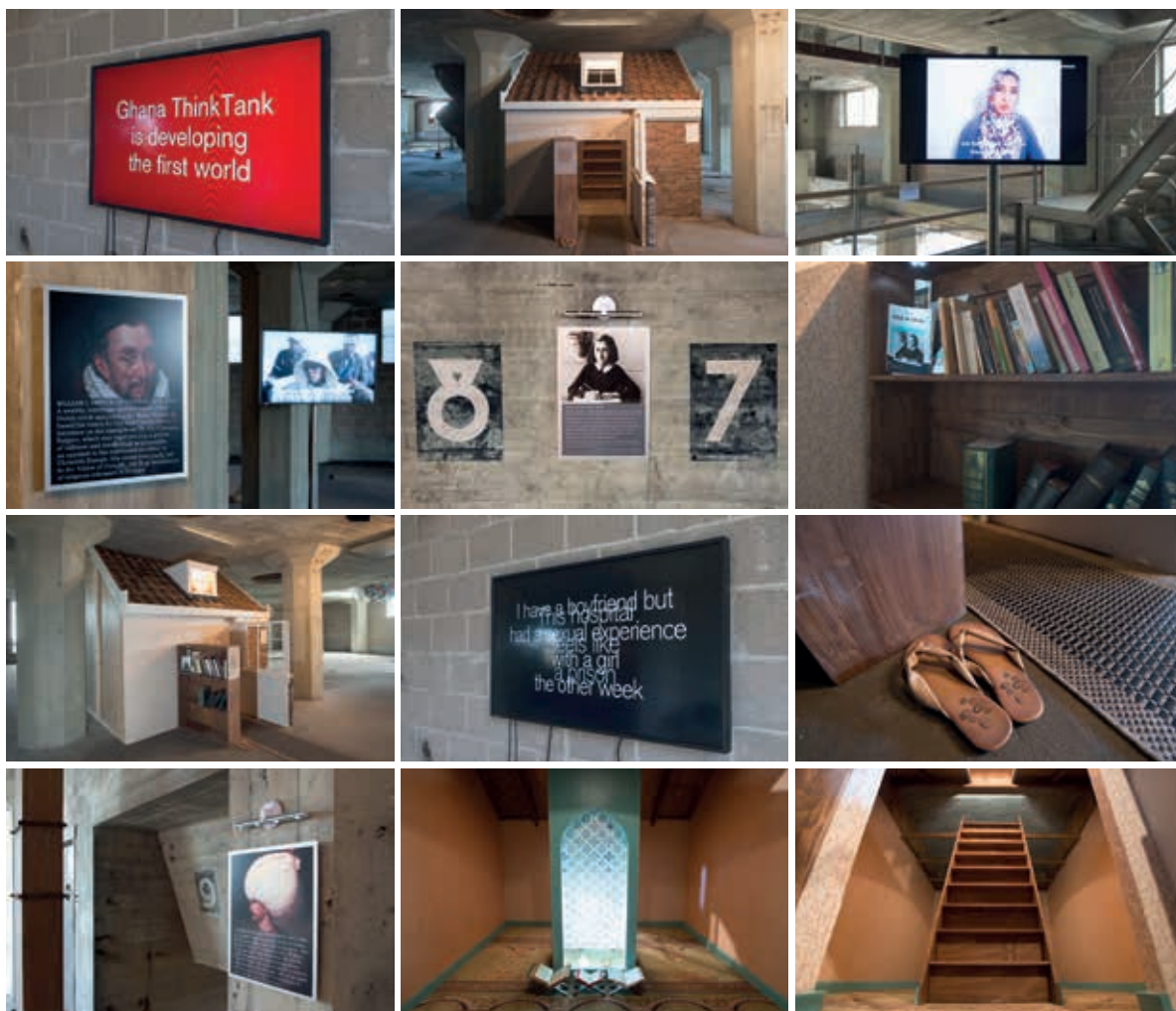

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Global Imaginations

Juni | oktober IN LEIDEN Een hedendaags kunstproject ter gelegenheid van de viering van het 440-jarig bestaan van de Universiteit Leiden waarbij kunstenaars uit alle continenten reflecteren op de huidige geglobaliseerde wereld. Museum De Lakenhal werkt hierbij samen met het Nationaal Museum van Wereldculturen en met Leiden Global, waarin wetenschappelijke en culturele instellingen uit Leiden participeren. > Museum De Lakenhal <

1	2		
3	4	5	
6	7	8	9
10	11	12	

Zaal 3 en 4

Juni | december OP TOURNEE IN ROTTERDAM, DEN HAAG, AMSTERDAM EN UTRECHT Theater aan het Spui: een bijzonder theater dat ook voorstellingen produceert en op deze manier jonge makers begeleidt in het op een ondernemende manier realiseren van projecten. De voorstellingen worden eerst gespeeld in Zaal 3 en vervolgens in Zaal 4, het kleine, houten theatertje dat op de Parade staat. > Theater aan het Spui <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Dubbele Eyck tentoonstelling

Juni | augustus IN WITTEM EN VALKENBURG In de kloosterbibliotheek in Wittem wordt, uit particuliere verzamelingen, een unieke expositie georganiseerd met werken van Charles Eyck. Gelijktijdig worden in een museum in Valkenburg werken getoond van het echtpaar Karin en Charles Eyck.

> Stichting Redemptio <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

De Stelling van Amsterdam

Augustus IN AMSTERDAM, DIEMEN, ZAASTAD EN MUIDEN Een onderdeel van het Grachtenfestival dat De Stelling van Amsterdam centraal stelt. Zo vormen de locaties van het werelderfgoed van De Stelling een podium voor jong talent in klassieke muziek en jazz voor een breed publiek. > Stichting Grachtenfestival <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

En Plein Public 2015

Juli / augustus IN VIJFTIEN WEST BRABANTSE WIJKEN, DORPEN EN STEDEN

Een cultureel festival op zaterdag en zondag, gewoon in de wijk met kindervoorstellingen, cultuurparticipatieprojecten, avondvoorstellingen en muziek van singer-songwriters. Met medewerking van choreografe Ann van den Broek en het community art gezelschap Dansnest. > Stichting Worstebrood <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Best of Fringe 2014

September 2014 / juli 2015 IN AMSTERDAM, UTRECHT, ROTTERDAM EN DEN HAAG De drie beste voorstellingen van het Amsterdam Fringe Festival dat in september plaatsvindt, gaan op tournee. Zo doen jonge makers ervaring op en ontstaat er een doorstroom naar een landelijk publiek.

> Stichting De Theaterdagen <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Stichting International Music Festival 2015

Augustus IN WEERSELO, DE LUTTE EN OLDENZAAL De 11e editie van dit kleine en intieme kamermuziekfestival heeft als thema 'onsterfelijke liefde'. Twintig musici voeren negen concerten uit, verspreid over zes dagen. Hieronder pareltjes als Schnittkes pianokwintet en 'Verklärte Nacht' van Schönberg.
> Stichting STIFT <

1	2		
3	4	5	
6	7	8	9
10	11	12	

Spin Off Battles

December 2014 | augustus 2015 IN DEN HAAG, GRONINGEN, HENGELO, AMSTERDAM, UTRECHT, EINDHOVEN, ALMERE EN NIJMEGEN Spin Off is een nationale urban dance wedstrijd met acht regionale voorrondes en een landelijke finale in de Melkweg in Amsterdam. De winnaars van de battles stromen door naar internationale festivals waar ze deelnemen aan de competitie of de randprogrammering. > Stichting Spin Off <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Masterclass Apeldoorn

Augustus / november IN APELDOORN De 25e editie van de ISMA kent hoogwaardige zomermasterclasses op het gebied van solospel en kamermuziek; de resultaten van de masterclasses zijn te beluisteren tijdens de vele concerten. Met speciale jubileumconcerten door oud-deelnemers zoals Johannes Minnaar en Gideon den Herder. > Internationale Stichting Masterclass Apeldoorn <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Lustwarande '15 Rapture & Pain

Augustus / oktober IN TILBURG De 5e editie van de internationale expositie Lustwarande vindt om de drie à vier jaar plaats in Park de Oude Warande in Tilburg. Lustwarande '15 - Rapture & Pain geeft een overzicht van de ontwikkelingen in de hedendaagse sculptuur, in de ruimste zin van het woord.
> Stichting Fundament <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Aan het eind van de aspergetijd

Oktober / november TOURNEE LANGS ACHT PLAATSEN IN NOORD-HOLLAND

Het Meertheater brengt met ambitieuze en talentvolle amateurspelers hoogwaardig en eigentijds toneel. Auteur Frank Houtappels won met Aan het eind van de aspergetijd begin jaren negentig de prijs voor beste toneelstuk. Deze herkenbare en toegankelijke tragikomedie over vier vrouwen die zich los willen maken uit hun benauwende milieu, heeft nog niets aan actualiteit ingeboet.

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Faust: een duivelse opera pastiche

September IN RIJS EN NAARDEN Een uitdagend operaproject waarbij projectkoren samenwerken met professionals. Bij de opera-pastiche vormt de verhaallijn van een bestaande opera de inspiratie en worden beroemde liederen uit meerdere opera's samengesmeed tot een nieuw en eigentijds verhaal. Met uiteraard Mefisto, de duivel in eigen persoon, als hoofdpersoon.
> Stichting Amateurkoor <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Gilgamesj, superheld!

September | december OP TOURNEE DOOR HET LAND Muziektheater Hollands Diep werkt bij deze muziektheatervoorstelling voor jong en oud, samen met Silbersee en strijkkwartet Zapp4. Een mooie bewerking van het eeuwenoude Gilgamesj epos over twee hartsvrienden op zoek naar onsterfelijkheid.
> Stichting Muziektheater Hollands Diep <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Spinoza, een vrijdenker

Première op 16 september IN DEN HAAG, DAARNA IN DERTIEN STEDEN TE ZIEN
Een film over het leven en denken van Baruch Spinoza en zijn tijd en wat zijn filosofie voor de huidige tijd betekent. Spinoza wijst een weg naar een samenleving waarin vrede, vrijheid en recht centraal staan en waarin elk individu de kans krijgt om gelukkig te zijn. > Stichting Prototo <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Jordi Savall Residence

Oktober / november CONCERTSERIE IN ROTTERDAM, AMSTERDAM, TILBURG

EN ENSCHEDE De vermaarde dirigent, componist en gambist Jordi Savall, een grootheid in de wereld van de oude muziek, geeft een concertreeks met dertig musici uit de hele wereld. Savalls epos Erasmus van Rotterdam: Éloge de la Folie wordt op 28 oktober, de geboortedag van Erasmus, uitgevoerd in de Rotterdamse Laurenskerk. > Stichting Concert- en Congresgebouw de Doelen <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Festival Van Zeeuws-Vlaanderen 2015

Oktober IN NEGEN PLAATSEN IN ZEEUWS-VLAANDEREN In de 27e editie van dit festival voor klassieke muziek staat het thema De Verbeelding centraal. Er zijn veel concerten in kerken, maar het festival werkt dit jaar ook samen met het Toonbeeld, het kunsteducatiecentrum van Terneuzen. Professionele en amateurkunstenaars onderzoeken het samengaan van de uitgevoerde muziek met beeldende kunst. > Stichting Festival Van Zeeuws-Vlaanderen <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Leiden Internationaal Film Festival 2015

Oktober | november IN LEIDEN De 10e editie van dit internationale filmfestival dat zich vooral richt op films op het grensvlak tussen arthouse en commercieel en op het toegankelijk maken van artistieke films voor een breed publiek. Vooral de American Indie Competition voor onafhankelijke Amerikaanse films trekt veel belangstelling. > Stichting Start <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Orfeus in de Maastunnel

Oktober / november IN ROTTERDAM, EELDE EN ZUTPHEN Een gezelschap dat op bijzonder plekken opera opvoert, in dit geval de opera Orfeus van Telemann – met de drie thema's: liefde, geloof en hoop – aangevuld met een scene uit Orfeo van Rossi en koren van Gluck's. Uitgevoerd in de Rotterdamse Maastunnel in samenwerking met professionele musici en Toonkunst Rotterdam. > Stichting Opera Minora <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Classic Express

TOURT DOOR HET HELE LAND Een rijdende concertzaal die door het hele land reist, dat is wat de Classic Express is. Jonge kinderen maken kennis met klassieke muziek. Met dit jaar 350 concerten, waarvan een kwart voor kinderen in het speciaal onderwijs en in totaal bijna 9.000 bezoekers.

> Stichting Prinses Christina Concours <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Out There #1 & #2

Oktober / november 2014 IN MAASTRICHT *en februari / maart* IN ROTTERDAM
Deze tweedelige tentoonstelling toont nieuwe eigentijdse landschapsbeelden van hedendaagse kunstenaars die werken met video, fotografie en 'net art'. Vanuit de alom tegenwoordige maakbaarheid van het beeld worden nieuwe spannende landschapswerken getoond die de hedendaagse gefragmenteerde en versplinterde wereld anders visualiseren en duiden. > Stichting Viewmaster <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Indian Film Festival The Hague

Oktober IN DEN HAAG, AMSTELVEEN, DELFT, DEN BOSCH, LEEUWARDEN, ROTTERDAM EN TILBURG De 5e editie van dit filmfestival vindt plaats in Den Haag en biedt een actueel overzicht van de Indiase cinema, aangevuld met films uit Pakistan en de diaspora. Het On TOUR Programma doet zes plaatsen in het land aan. > Stichting Indian Film Festival The Hague <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Moving Futures

Oktober / december IN AMSTERDAM, TILBURG, DRACHTEN, ROTTERDAM, ARNHEM EN NIJMEGEN Vijf (talent)ontwikkelaars in de dans: Dansmakers Amsterdam, Dansateliers Rotterdam, DansBrabant Tilburg, Random Collision Groningen en Generale Oost Arnhem slaan de handen ineen met Moving Futures. Een nieuw, reizend festival met werk van beginnende tot doorbrekende choreografen. > Dansmakers Amsterdam <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

The Gents Reloaded Van Roden naar Riga

November CONCERTSERIE IN HEILOO, RODEN, ZWOLLE EN MIDDELSTUM

Vocaal Ensemble maakt in 2015 een doorstart met het programma van Roden naar Riga dat zich beweegt via de muziek van de romantiek en de laatromantiek naar het heden. Met een groot werk van de Estse componist Pēteris Vasks en een nieuwe compositie van de in Den Haag studerende jonge componist Georgi Sztojanov. > Stichting The Gents <

Vocal ensemble The Gents in nieuwe bezetting met muziek van o.a.
Thomas Tomkins | Vytautas Miškinis | Pēteris Vasks | Georgi Sztojanov

THE GENTS RELOADED

Heiloo | Zwolle | Roden | Middelstum

34

Krista Audere
DIRIGENT

1 | 13 | 14 | 29 november 2015

THEGENTS.NL

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Der Tod und vier Mädchen

November 2014 | november 2015 TOURNEE OP ZEVENTIEN PLAATSEN
DOOR HEEL NEDERLAND Schuberts meesterwerk *Der Tod und das Mädchen*
inspireerde Syrène tot het maken van een muzikaal programma rondom het
thema vergankelijkheid. Er wordt samengewerkt met fotograaf en beeldend
kunstenaar Heidi de Gier die een animatie maakt van een bloemenstilleven dat
dat langzaam sterft. > Stichting Syrène Saxofoonkwartet <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Miserere

November IN GRONINGEN, LEEUWARDEN, DOKKUM, UTRECHT EN AMSTERDAM

Een zeer onderscheidend en eigenzinnig koormuziekprogramma van hoog artistiek niveau. Met als thema: de dood na het leven en het leven na de dood: Media vita in morte sumus (midden in het leven zijn wij in de dood). Met werk van Antonio Lotti (miserere mei), Zoltan Kodály en het Requiem van Maurice Duruflé. > Cantatrix <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

Festival Vocallis

November IN MAASTRICHT, WITTEM, HEERLEN EN VAALS Een festival voor klassiek vocale muziek met vele internationaal vermaarde musici, zoals Dietrich Henschel en Robert Holl. Naast uitvoeringen is er een groot educatief programma met masterclasses en workshops. Ook is er een participatieproject in samenwerking met het Concertgebouw Amsterdam. > Stichting Muzette <

1 2
3 4 5
6 7 8 9
10 11 12

In de naam van de roos

December IN DEN HAAG, NAARDEN EN ZUTPHEN Bij deze kerstconcertserie neemt de mystiek van de roos een centrale plaats in. Het programma is zeer breed: van een vroege mis van Schubert (met medewerking van het Haags Vocaal Ensemble) tot aan het laatromantische *Weihnachten* van Reger. Ook worden zelden uitgevoerde strijkerswerken van de componisten Foote en Reinecke gespeeld. > Stichting Ciconia Consort <

Fotografie

BNG Bank Literatuurprijs
BNG Bank Dansprijs
Avond Cultuur Variété
Avond Cultuur Symfonia II
Cultuurfondslezing Beeldende Kunst
Koos Timmermans

Okidoki
Ebel Zandstra

BOG.
An-Sofie Kesteleyrn

Dansprijs
Robert Benschop

Nationaal Jeugd Orkest
Nic Limper

Van de Kaas en de Kift
Wiebrig Krakau

2x MP
Ria in 't Veld

Lukas aan Zee
Peter J. Reese

Jubileumproject met Hespèrion XXI
Hans van der Woerd

Muziekfestival ZMS 2C
Eddy Westveer

Wunderhorn
Clara Pons

Leidse Koorboeken Codex F
Rene Knoop

De Tuin der Lusten
Joris Hol

Schrijvers in Sluis Literaire Residentie
Oscar Beest

Mariken in de tuin der lusten
Henk Bleeker
Deen van Meer

Festival Vestrock 2015
Sven Dullaert

3e Internationaal Stiltefestival
Anna Filipowska

Jazz te Gast 2015
Jeanette Hamminga

Limburg. Een geschiedenis
FotoKraft, Maastricht

Trigger
Goran Turnsek

Te laat
Saris & den Engelsman

Gimme Shelter
Henri van Gelder
Anserum Art Photography

En Plein Public 2015
Lisette Spee

Best of Fringe 2014
Polle Willemsen

Spin Off Battles
Louni

Lustwarande '15 - Rapture & Pain
Gert Jan van Rooij

Aan het eind van de aspergetijd
Martin van Vugt

Spinoza, een vrijdenker
Koos Westhoff

Jordi Savall Residence
Jan Hordijk

Leiden Internationaal Film Festival 2015
Coen Bastiaanssen

Out There #1 & #2
Ilona vd Brekel

Indian Film Festival The Hague
Anneke Ruys

Moving Futures
Rob Hogeslag

Fotografie bijzonder
project Wonderfeel

Foppe Schut

Colofon

Tekst
Mat Meijs

Vormgeving
Bertine Colsen, Den Haag

Druk
ANDO Graphic Den Haag

